

---

# Ano, chceme žebříčky kvality

---

## Ano, chceme žebříčky kvality

LIDOVÉ NOVINY

**Lidové noviny, 14.12.2010, rubrika: Akademie, strana: 28, autor: RADKA KVAČKOVÁ**

OSOBNOST Ministerstvo školství bude podle Jana Kouckého napříště sledovat, kam míří nejlepší maturanti. Jak má vypadat reforma vysokých škol podle představ současného ministerstva školství? To už dneska tak trochu vědí rektori, s nimiž se ministr Josef Dobeš a jeho náměstek Jan Koucký sešli začátkem prosince. Dnes či zítra by měli vědět ještě víc. Díky tomu, že náměstek Koucký odpověděl na naše otázky, víme i my.

\* LN Přijali rektori vaše návrhy s porozuměním?

Nebyli ten den nejlépe naladěni, protože se od nás zároveň dozvěděli, že návrh školského výboru sněmovny, aby vysoké školy dostaly na rok 2011 miliardu navíc, neprošel v rozpočtovém výboru. Mělo jít pouze o částečnou kompenzaci propadu rozpočtu vysokých škol o 2,4 miliardy korun, tedy o desetinu. Naštěstí minulou středu - vzhledem k dobré ekonomické situaci České republiky - navrhl pan premiér rozpočet vysokých škol přece jenom o onu miliardu zvýšit.

\* LN Co tedy rektori říkali na vaši reformu?

Dali najevo, že jsou ochotni ji podpořit. A že jsou v očekávání, s čím konkrétně přijdeme.

\* LN S čím jste je už seznámili?

S tím, že reforma musí reagovat na měnící se ekonomické, sociální, kulturní i mezinárodní podmínky. A zároveň musí podpořit, co mohou vysoké školy společnosti přinést.

\* LN Konkrétněji prosím.

Vysvětlili jsme si například, že v nastávajícím období už nebude klíčový počet vzdělávaných, ale kvalita vysokých škol.

\* LN To už říkáte nějakou dobu. Co přinášíte nového?

Přicházíme s naprosto konkrétními ukazateli kvality. S ukazateli, které pomohou vysoké školy rozlišovat a budou ovlivňovat i výši finanční podpory ze strany státu.

\* LN Dokážete rozlišovat kvalitu vysokých škol?

Důležité je říct, že kvalita není jedna. Kvality mohou být různé.

\* LN Třeba?

Kvalitou může být například mezinárodní konkurenceschopnost ve vědě a výzkumu, ale taky třeba příprava absolventů pro zaměstnavatele v regionu. To je, mimochodem, případ českobudějovické neuniverzitní vysoké školy, o jejímž zrušení se v minulém období spekulovalo. Akreditační komise potvrdila, že ta škola svou funkci v tomto ohledu plní a nevádí, že nemá - a nejspíš nebude mít - světové výsledky ve vědě. Naopak například v případě Univerzity Karlovy není třeba na přípravě absolventů pro konkrétní zaměstnavatele bazírovat. Klíčovým posláním školy tohoto typu je, aby byla špičkovou mezinárodní výzkumnou univerzitou. A tohle poslání zrovna Univerzita Karlova docela naplňuje.

\* LN Jak to víte?

Protože její výsledky v mezinárodních posouzeních nebo, chcete-li, žebříčkách, jako je například velmi seriózní SCImago, o tom svědčí.

\* LN Co ještě chcete při rozlišování škol posuzovat?

Řadu parametrů, například spokojenost studentů se školou, ale i uplatnění jejich absolventů a to, jak školu zpětně hodnotí. Chceme sledovat, jaké studenty si školy vybírají, ale i jací studenti si vybírají tu kterou školu. Zohledňovat chceme i zájem o školu vůbec.

\* LN Rozumím dobře, že chcete sledovat, kam jdou nejlepší maturanti?

Přesně tak, a to nejen podle výsledků ve státní maturitě, ale také například podle úspěchů ve středoškolských olympiádách a dalších soutěžích.

\* LN Podle toho chcete přidělovat školám i peníze?

To taky, ale hlavně chceme tyto informace zveřejňovat, a poskytovat je tak uchazečům o studium, aby si na jejich základě mohli vybrat školu, která jim nejvíc vyhovuje.

\* LN Kdy to chcete rozjet?

Není důvod to odkládat, takže již příští akademický rok. První návrhy ovšem předložíme představitelům vysokých škol už 15. prosince, tedy zítra.

\* LN Myslíte, že to, co bychom mohli nazvat novým způsobem bodování, bude mít na vysoké školy vliv? Začnou se nějakým způsobem měnit?

Ano, domnívám se, že do několika let to může úplně proměnit mapu vysokých škol u nás. Ze současného horizontálně orientovaného a plochého systému, v němž stojí všechny školy jakoby vedle sebe, se postupně stane systém do jisté míry hierarchický.

\* LN Proč do jisté míry?

Protože nepůjde o jeden žebříček, ale o více žebříčků. Jak už jsem zmínil, nechceme, aby se uznávala jediná kvalita. Mělo by ale být jasné, že když jdu na tu a tu školu, směřuji k výzkumné a vědecké práci, když na jinou, směřuji třeba do firmy nebo veřejné správy. Ale obě ty vysoké školy mohou mít ve své kategorii vysokou nebo nízkou kvalitu. Přitom je zřejmé, že na špičkovou vědu půjdou jiné peníze než na vysokou školu zaměřenou do regionu. Ale v rámci těchto kategorií může dostat jedna škola víc a druhá méně. Podle kvality.

\* LN Tedy podle toho, jak se umístila ve své lize?

Přesně tak.

\* LN Předpokládá se, že na základě tohoto mechanismu některé vysoké školy zaniknou?

Může se to samozřejmě stát. Nedojde k tomu ovšem rozhodnutím shora, ale prostě tím, že se po některých školách sníží poptávka. A to tím spíš, že se populační křivka bude lámat a mladých lidí ve studijním věku ubude.

\* LN Chcete měnit zákon?

Ano, aby to vše fungovalo, musíme nastavit jasná pravidla. Proto do konce příštího roku předložíme návrh nového vysokoškolského zákona.

\* LN Bude počítat se školným?

Školné nebo poplatky v návrhu budou, ale s jejich spuštěním se počítá až po zavedení dostatečných sociálních podpor.

\* LN Tohle všechno rektori slyšeli?

Něco jsme jim už stačili říct, něco ještě ne. V každém případě však s nimi pokračujeme v otevřené komunikaci. Myslím si, že většina z nich cítí, že zásadní reforma je opravdu zapotřebí, a že nás proto podpoří.

\* LN O nutnosti reformy vysokého školství se nezačalo mluvit až teď. Před třemi lety vydalo tehdejší vedení ministerstva školství jakési teze neboli Bílou knihu. Ta počítala s rozlišováním vysokých škol na výzkumné, učící a profesní. Přebíráte to?

Myslíme si, že hranice nevedou mezi celými školami, ale často uvnitř nich. V jinak průměrné vysoké škole může působit jedna vynikající fakulta, anebo dokonce jen katedra či ústav. A ty musejí dostat šanci. Mimochodem fakt, že vynikající pracoviště v určitém oboru nejsou vždycky jenom na špičkové vědecké univerzitě, ale vyskytují se třeba i v regionu, je známý.

\*\*\*

PROFIL Jan Koucký (57) Vystudoval Vysokou školu ekonomickou, titul doktora získal na Univerzitě Karlově. Na začátku 90. let přešel z Akademie věd ČR do funkce ředitele Ústavu rozvoje vysokých škol. Později působil jako 1. náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy a poslanec Parlamentu České republiky, kde byl místopředsedou školského výboru. Byl také poslancem Parlamentního shromáždění Rady Evropy a je zástupcem České republiky ve Výboru pro vzdělávací politiku OECD. Od roku 1998 řídil Středisko vzdělávací politiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy. V současnosti působí jako náměstek ministra pro vysoké školství a vědu.

Mělo by být jasné, že když jdu na tu a tu školu, směřuji k výzkumné a vědecké práci, když na jinou, směřuji třeba do firmy nebo veřejné správy.

Přicházíme s naprosto konkrétními ukazateli kvality, které pomohou vysoké školy rozlišovat a budou ovlivňovat i výši finanční podpory ze strany státu.